

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๓๘๕
วันจันทร์ ที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนครินทร์ สิงหนะ	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๕. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๖. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๗. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๙. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายศุภชัย ยาวะประภาช (ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขาธิการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจินตพันธุ์ ทังสุขบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒. นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

๒. นายอริคม อินทุฤติ

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

นางสุภัทรา เชื้อรอด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายอภิวัฒน์ คงชาติ

ผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์การร่างกฎหมาย

๒. นางสาวกมลกานต์ ศรสวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๓. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๔. นายวิษณุพล ฉวีวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๐๑ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๓๘๔ วันศุกร์ ที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการพิจารณา ประธานกรรมการหารือต่อที่ประชุมว่า ศาลรัฐธรรมนูญ มีหนังสือถึงคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อแจ้งข้อสังเกตของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. โดยศาลรัฐธรรมนูญมีข้อสังเกตจำนวน ยี่สิบห้าข้อ ซึ่งบางข้อเป็นเรื่องเกี่ยวกับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีความเห็นว่าการกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบทางธุรการหรือสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้อาจขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และมีข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างมาตรา ๑๔ โดยศาลรัฐธรรมนูญมีความเห็นว่า ควรกำหนดให้วุฒิสภาหรือที่ประชุมใหญ่ของคณะกรรมการสรรหาทั้งหมดซึ่งประกอบด้วยกรรมการสรรหาที่มาจากคณะกรรมการสรรหาทุกคณะรวมกันหรือศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้วินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหา รวมทั้งมีข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างมาตรา ๘๘ ซึ่งเป็นเรื่องการดำรงตำแหน่งของประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่าการกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบทางธุรการหรือสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. จะสอดคล้องกับมาตรา ๑๙๓ และมาตรา ๒๑๐ ของรัฐธรรมนูญ จึงไม่ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระอื่นก็ได้บัญญัติให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบทางธุรการไว้เช่นเดียวกัน หากตัดเนื้อหาในส่วนนี้ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญออกไปแล้ว จะต้องมีการยกร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญขึ้นมาโดยเฉพาะซึ่งอาจมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จึงเห็นว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรประชุมหารือกับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญก่อนที่จะปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาในส่วนนี้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญบางคนมีความเห็นว่า มาตรา ๑๙๓ ของรัฐธรรมนูญ มิใช่บทบังคับให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องดำเนินการ แต่เป็นเพียงบททั่วไปที่สามารถนำมาบังคับใช้ได้โดยอนุโลม ประกอบกับชื่อของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กำหนดไว้ชัดเจนว่า “ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.” ดังนั้น การกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบทางธุรการไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จึงอาจขัดแย้งกับชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบทางธุรการไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จะสอดคล้องกับมาตรา ๒๑๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งกำหนดให้การดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม ควรนำข้อสังเกตของศาลรัฐธรรมนูญมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญด้วย

นายภัทธะ คำพิทักษ์ กรรมการ สอบถามว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรแก้ไขความในร่างมาตรา ๘๘ ตามข้อสังเกตของศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่าควรคงความในร่างมาตรา ๘๘ ไว้เช่นเดิม เพื่อให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญเท่านั้นที่จะสามารถดำรงตำแหน่งต่อไปได้ นอกจากนี้ ศาลรัฐธรรมนูญยังมีข้อสังเกตเกี่ยวกับอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการกำหนดวิธีการคุ้มครองชั่วคราว รวมทั้งมีข้อสังเกตในร่างมาตรา ๒๓ วรรคสอง ซึ่งกำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา และห้ามมิให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเข้ารับการศึกษาหรืออบรมในหลักสูตรหรือโครงการใดๆ ที่จัดในเวลาราชการทั้งหมดหรือบางส่วน เว้นแต่เป็นหลักสูตรหรือโครงการที่ศาลรัฐธรรมนูญจัดขึ้นเฉพาะสำหรับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจกำหนดวิธีการคุ้มครองชั่วคราวแล้ว อาจทำให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการบริหารประเทศได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า การกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจกำหนดวิธีการคุ้มครองชั่วคราว เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจระงับยับยั้งการกระทำที่จะก่อให้เกิดความวุ่นวายหรือการกระทำที่เป็นการล้มล้างรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๗ (๓) กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการร้องขอให้เลิกการกระทำล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขไว้แล้ว

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรา ๒๓ อาจไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติไว้ เนื่องจากความในวรรคหนึ่งมีเนื้อหาที่ครอบคลุมถึงการกระทำตามวรรคสองแล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระอื่น กำหนดห้ามมิให้กรรมการในองค์กรอิสระเข้ารับการศึกษาหรืออบรมในหลักสูตรหรือโครงการใดๆ ที่จัดในเวลาราชการทั้งหมดหรือบางส่วนเช่นกัน เพื่อป้องกันไม่ให้กรรมการในองค์กรอิสระเข้ารับการศึกษาหรืออบรมร่วมกับนักการเมือง ซึ่งอาจนำไปสู่การสร้างเครือข่ายทางการเมืองได้ เมื่อกำหนดห้ามมิให้กรรมการในองค์กรอิสระเข้ารับการศึกษาหรืออบรมในหลักสูตรหรือโครงการใดๆ ที่จัดในเวลาราชการทั้งหมดหรือบางส่วนไว้แล้ว ก็ควรกำหนดห้ามตุลาการศาลรัฐธรรมนูญด้วยเช่นกัน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่าควรนำความในร่างมาตรา ๒๓ วรรคสอง ไปกำหนดไว้ในมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จะมีความเหมาะสมมากกว่าที่จะนำมากำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีข้อสังเกตในร่างมาตรา ๔๖ ว่าอาจเป็นการลดทอนสิทธิของผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพในการใช้สิทธิตามร่างมาตรา ๔๖

ประธานกรรมการสอบถามความเห็นของกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับข้อสังเกตของศาลรัฐธรรมนูญที่เสนอให้ตัดเนื้อหาส่วนที่เกี่ยวกับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญออก เหตุผลของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในการกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบทางธุรการหรือสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ก็เพื่อต้องการให้ศาลรัฐธรรมนูญได้รับความสะดวกในการ

ดำเนินงาน หากตัดเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวกับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญออกไปแล้ว จะทำให้ต้องมีการยกร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่ซึ่งจะทำให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรที่มีขนาดใหญ่มากขึ้น และอาจส่งผลกระทบต่อการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญได้

นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า อาจคงเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวกับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญไว้ดังเดิม โดยให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้พิจารณาในประเด็นนี้เอง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ไม่เห็นด้วยกับเหตุผลของศาลรัฐธรรมนูญที่เห็นว่าการกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยธุรการไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้อาจขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เนื่องจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีความมุ่งหมายในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญ

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ กล่าวว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่ควรแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ตามข้อสังเกตของศาลรัฐธรรมนูญ เนื่องจากในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระอื่นก็ได้กำหนดให้มีบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยธุรการไว้เช่นกัน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีฐานะแตกต่างจากองค์กรอิสระอื่น จึงไม่ควรนำหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระอื่นมาใช้ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับมาตรา ๒๑๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งกำหนดให้การดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

นายอริคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า มาตรา ๑๙๓ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการไว้อย่างชัดเจน การกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยธุรการไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จึงไม่ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

นายอุดม ร้อมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า นอกจากหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยคดีแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญยังมีหน้าที่ในการออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญด้วย จึงควรกำหนดให้มีบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประธานกรรมการมอบหมายให้นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมกันศึกษาข้อสังเกตของศาลรัฐธรรมนูญว่ามีข้อสังเกตใดบ้างที่สามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้ แล้วเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาต่อไป

จากนั้น ที่ประชุมพิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว โดยเริ่มตั้งแต่ร่างมาตรา ๕๒ เป็นต้นไปสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๕๒

“มาตรา ๕๒ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดทางอาญาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นการกระทำความผิดเดียว ผิดกฎหมายหลายบท หรือหลายกรรมต่างกัน หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินคดีไปตามหน้าที่และอำนาจจะเป็นประโยชน์และรวดเร็วกว่า อาจส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ รับผิดชอบดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจก็ได้ แล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการได้ปรับปรุงความในร่างมาตรา ๕๒ ตามความเห็นของที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตราใดกำหนดให้พนักงานสอบสวนที่ตรวจสอบเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และความในร่างมาตรา ๕๒ เหตุใดจึงต้องกำหนดเงื่อนไขว่าต้องเป็นการกระทำความผิดเดียวผิดกฎหมายหลายบท หรือหลายกรรมต่างกัน

นายวิชญ์พล ฉวีวรรณ เลขานุการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า การกำหนดให้พนักงานสอบสวนที่ตรวจสอบเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ ถูกกำหนดไว้ในร่างมาตรา ๔๘/๑

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่าที่ผ่านมาเคยมีการดำเนินโครงการที่เกิดการทุจริตในหลายพื้นที่ต่างกัน และบางคดีอาจเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจการตรวจสอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ จึงควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการออกคำสั่งรวมคดีทุจริตเหล่านั้นเป็นคดีเดียวกันได้ เพื่อให้การตรวจสอบการทุจริตมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการไม่ได้บัญญัติกฎหมายโดยมอบอำนาจให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐดำเนินการในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ อำนวยการระดับสูงหรือเทียบเท่าลงมาถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในเรื่องที่มีใช่เป็นความผิดร้ายแรง แต่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจมอบหมายให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐดำเนินการในเรื่องดังกล่าวแทนได้ ส่วนในร่างมาตรา ๕๒ กำหนดให้กรณีที่มีการกระทำความผิดอาญาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากเป็นการกระทำความผิดเดียวผิดกฎหมายหลายบท หรือหลายกรรมต่างกัน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ รับผิดชอบดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้ ซึ่งมีข้อสงสัยว่าเหตุใดจึงต้องกำหนดเงื่อนไขให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษรับผิดชอบดำเนินการได้ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดเดียวผิดกฎหมายหลายบท หรือหลายกรรมต่างกัน

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๕๒ อาจให้ดุลพินิจแก่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการเลือกดำเนินคดีบางเรื่องมากเกินไป ซึ่งทำให้กลายเป็นการเลือกปฏิบัติในการ ดำเนินคดีได้ ดังนั้น ควรกำหนดกรอบหรือหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนว่าเรื่องใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถ มอบหมายให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษรับไปดำเนินการได้

นางชิ้นสมน นิเวทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๕๒ เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ให้ เหตุผลว่าเพื่อรองรับการกระทำความผิดกฎหมายหลายบท ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ ให้ ลงโทษโดยใช้บทกฎหมายที่มีโทษหนักที่สุด และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ กรณีความผิด หลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป ดังนั้น หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า การให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษดำเนินคดีไปตามหน้าที่และอำนาจจะเป็นประโยชน์ มากกว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษรับไป ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้ เช่น การกระทำความผิดกฎหมายหลายบท กรณีมีการฆ่าผู้อื่นตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘ พร้อมกับการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในหน้าที่และ อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย กรณีดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถส่งเรื่องการฆ่าผู้อื่นตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การฆ่าผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘ ไม่อยู่ในหน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งแต่ต้น ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย่อมไม่สามารถไต่สวนเรื่อง ดังกล่าวได้อยู่แล้ว ทั้งนี้ การจะมอบอำนาจเรื่องใดให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินการ เรื่องนั้นต้องอยู่ในหน้าที่และอำนาจของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษด้วย ซึ่งในร่างมาตรา ๕๒ หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดี พิเศษ ดำเนินคดีเรื่องใดไปตามหน้าที่และอำนาจจะเป็นประโยชน์กว่า ก็ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่อง ดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการได้ แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องเปิดเผยเหตุผลในการโอนเรื่องดังกล่าวให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ มีบทบัญญัติหนึ่งที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจวินิจฉัยความผิดทางอาญา ทางวินัย หรือทั้งทางอาญาและทางวินัย ได้ในทุกฐานความผิดหรือบทมาตราที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้รองรับกับ ความในร่างมาตรา ๕๒ นี้ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการได้ตัดความดังกล่าวออกแล้ว จึงต้องพิจารณาว่า สมควรบัญญัติความในร่างมาตรา ๕๒ ไว้หรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การแยกการกระทำความผิดกฎหมายหลายบทให้ต่างหน่วยงานดำเนินคดีอาจเกิดปัญหาได้ เช่น บุคคลกระทำการทุจริตและกระทำความผิดฐานปลอมเอกสารด้วย โดยมีการแยกความผิดฐานปลอม เอกสารให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ หากต่อมามีพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการไปจนศาลมีคำพิพากษา อาจทำให้คดีเกี่ยวกับการกระทำทุจริตซึ่งเป็นการกระทำความผิดกฎหมายหลายบทที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ กลายเป็นฟ้องซ้ำที่ต้องห้ามตามหลักทั่วไปได้ แต่หากเป็นการกระทำหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนหรือ

พนักงานสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการได้ โดยเป็นการช่วยลดภาระงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และไม่ใช่การฟ้องซ้ำในคดีด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า แม้จะเป็นการกระทำหลายกรรมต่างกัน แต่หากเป็นเรื่องเดียวกัน เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานยักยอกหลายครั้งต่อเนื่องกัน หากส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ และต่อมาศาลพิพากษายกฟ้อง อาจเกิดปัญหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีที่ยังไม่ได้ฟ้องเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต่อศาลได้เช่นเดียวกัน

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในเบื้องต้นต้องพิจารณาก่อนว่าคดีเรื่องนั้นเป็นการกระทำความผิดเดียว หรือการกระทำหลายกรรมต่างกัน ซึ่งหากเป็นการกระทำหลายกรรมต่างกัน แม้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินคดีล่าช้า ก็ไม่มีผลกระทบต่อรูปคดี

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๕๒ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่มีการกระทำความผิดทางอาญาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. **ซึ่งเป็นที่ทราบหรือสงสัยโดยผู้เสียหายหรือบุคคลที่เสียหาย หรือบุคคลที่ได้รับความเสียหาย** หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินคดีไปตามหน้าที่และอำนาจจะเป็นประโยชน์และรวดเร็วกว่า อาจส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ รับผิดชอบดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจก็ได้ แล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากมีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนในเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. พนักงานสอบสวนจะไม่มีอำนาจรับเรื่องนั้นไว้พิจารณา ดังนั้น การกำหนดว่าหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินคดีไปตามหน้าที่และอำนาจจะเป็นประโยชน์และรวดเร็วกว่า สามารถส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษรับไปดำเนินการได้ทุกเรื่อง ต้องถือว่าพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษเป็นเพียงผู้ดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. เท่านั้น ไม่ใช่การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษโดยตรง

ประธานกรรมการกล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจไต่สวนและมีความเห็น รวมทั้งไต่สวนและวินิจฉัยกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการทุจริตและปราบปรามการทุจริตนี้ แต่กรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนในข้อหาใด ๆ บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้พนักงานสอบสวนส่งคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษนั้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามร่างมาตรา ๔๘/๑ และในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเรื่องที่ด้รับมาข้างต้นแม้จะอยู่ในหน้าที่และอำนาจแต่เป็นเรื่องไม่ร้ายแรงที่เป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรมอบหมายให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการ คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถส่งเรื่องคืนพนักงานสอบสวนได้ ส่วนความในร่างมาตรา ๕๒ เป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยไม่ใช่เรื่องที่ไม่ร้ายแรง แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เป็นผู้ดำเนินการจะเป็นประโยชน์และรวดเร็วกว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็สามารถส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า คดีเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ โดยหลักคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการเอง แต่จะมอบหมายให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทนได้เฉพาะเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓๔ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ เท่านั้น

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ วรรคสอง ได้กำหนดชัดเจนว่า ในกรณีจำเป็นคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดำเนินการแทนในเรื่องที่มีใช่เป็นความผิดร้ายแรง ดังนั้น เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเป็นความผิดร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่สามารถมอบหมายให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทนได้

นางชื่นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๕๒ เป็นการบัญญัติเพื่อให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๑๙ วรรคสี่ ที่บัญญัติว่า “ในการไต่สวนและวินิจฉัยตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจวินิจฉัยความผิดทางอาญา ทางวินัย หรือทั้งทางอาญาและทางวินัย ได้ในทุกฐานความผิดหรือบทมาตราที่เกี่ยวข้อง” ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ให้เหตุผลว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถวินิจฉัยความผิดได้ทุกฐานความผิดหรือบทมาตราที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากมาตรา ๒๓๔ (๔) ของรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๒๓๔ (๔) ของรัฐธรรมนูญ ต้องเป็นกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกระทำได้ เช่น มีกฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจติดตามเอาทรัพย์สินแก่รัฐ เป็นต้น

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๕๒ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๕๒ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๖๒

“มาตรา ๖๒ การไต่สวนปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานในการไต่สวนหรือการไต่สวนเบื้องต้น ต้องมีกรรมการ หรือพนักงานไต่สวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย ร่วมดำเนินการอย่างน้อยสองคน

ในการไต่สวนให้คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามกฎหมายประกอบด้วย

ห้ามมิให้ทำหรือจัดทำกรใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลังบังคับ หรือกระทำโดยมิชอบประการใด ๆ เพื่อจูงใจให้ผู้นั้นให้ถ้อยคำใด ๆ ในเรื่องที่ไต่สวนข้อเท็จจริง

การไต่สวนปากคำพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำ จะกระทำโดยใช้วิธีการบันทึกเสียงซึ่งถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียงหรือโดยวิธีการอื่นใด ซึ่งพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำนั้นได้ตรวจสอบถึงความถูกต้องของบันทึกการให้ปากคำนั้นแล้ว กรรมการหรือพนักงานไต่สวนอาจทำสำเนาข้อความดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรหรือสิ่งบันทึกอย่างอื่นก็ได้”

การไต่สวนสอบปากคำพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำ จะกระทำโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียงหรือโดยวิธีการอื่นใด ซึ่งพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำนั้นได้ตรวจสอบถึงความถูกต้องของบันทึกการให้ปากคำนั้นแล้ว กรรมการหรือพนักงานไต่สวนอาจทำสำเนาข้อความดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรหรือสิ่งบันทึกอย่างอื่นก็ได้”

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “กรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน การรับฟังคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหาหรือการถามปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน ต้องมีอนุกรรมการไต่สวนอย่างน้อยสองคนร่วมในการดำเนินการในจำนวนนั้นจะต้องเป็นอนุกรรมการไต่สวนที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่อย่างน้อยหนึ่งคน แต่ถ้าเป็นการรับฟังคำชี้แจงหรือการถามปากคำบุคคลตามมาตรา ๕๘ จะต้อง มีอนุกรรมการไต่สวนที่เป็นกรรมการเข้าร่วมดำเนินการด้วย” ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้อาศัยหลักการข้างต้นมาบัญญัติความในร่างมาตรา ๖๒

ประธานกรรมการกล่าวว่า การสอบปากคำไม่จำเป็นต้องให้ผู้สอบปากคำ ถามคำถามพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำ แต่สามารถให้พยานหรือผู้ให้ถ้อยคำเล่าข้อเท็จจริงให้ผู้สอบปากคำฟังได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ออกระเบียบหรือข้อบังคับกรณีการสอบสวนในคดีอาญา ให้ถามคำถามเป็นข้อ ๆ โดยไม่ให้ถามคำถามในลักษณะเป็นการชี้แจงให้ผู้ให้ถ้อยคำตอบ ทั้งนี้ พนักงานสอบสวนอาจใช้ดุลพินิจให้ผู้ให้ถ้อยคำเล่าข้อเท็จจริงให้พนักงานสอบสวนฟังได้

ประธานกรรมการสอบถามว่า ถ้อยคำในร่างมาตรา ๖๒ วรรคสี่ ความว่า “ซึ่งพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำนั้นได้ตรวจสอบถึงความถูกต้องของบันทึกการให้ปากคำนั้นแล้ว” หมายความว่าอย่างไร

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ถ้อยคำในร่างมาตรา ๖๒ วรรคสี่ ความว่า “ซึ่งพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำนั้นได้ตรวจสอบถึงความถูกต้องของบันทึกการให้ปากคำนั้นแล้ว” หมายความว่า พยานหรือผู้ให้ถ้อยคำต้องได้ตรวจสอบความถูกต้องของบันทึกการให้ปากคำนั้นก่อน จึงจะสามารถนำบันทึกการให้ปากคำไปใช้บังคับได้

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ สอบถามว่า จำเป็นต้องบัญญัติความในวรรคสองไว้หรือไม่ เนื่องจากโดยหลักของการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้นต้องคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอยู่แล้ว ประกอบกับความในวรรคสาม ได้กำหนดห้ามมิให้ทำหรือจัดทำกรใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลังบังคับหรือกระทำโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ เพื่อจูงใจให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานให้ถ้อยคำในเรื่องที่ไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น ซึ่งเป็นการคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามกฎหมายแล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า การบัญญัติความในวรรคสอง ความว่า “ในการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้นให้คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามกฎหมายประกอบด้วย” อย่างน้อยจะเป็นการห้ามมิให้ผู้สอบปากคำชูเชิญหรือใช้กำลังบังคับผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานให้ให้ถ้อยคำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การสอบสวนหรือการสอบปากคำพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำโดยหลักจะกระทำโดยละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญไม่ได้อยู่แล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า สิทธิและเสรีภาพบางอย่างอาจถูกจำกัดได้ด้วยกระบวนการดำเนินคดีทางอาญา ทั้งนี้ คณะกรรมการได้กำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานในคดีอาญาเรื่องหนึ่งไว้ในรัฐธรรมนูญ คือ การที่บุคคลต้องไม่ถูกลงโทษโดยไม่ได้กระทำความผิด อย่างไรก็ตาม ยังมีสิทธิขั้นพื้นฐานในคดีอาญาอีกสองเรื่องที่ยังไม่มีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ คือ สิทธิที่จะไม่ให้การปรักปรำตนเอง และสิทธิของบุคคลที่จะไม่ถูกดำเนินคดีซ้ำในข้อเท็จจริงเรื่องเดียวกัน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๖๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะผู้ไต่สวนเกี่ยวกับการไต่สวนปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานในศาลไต่สวนหรือศาลไต่สวนเบื้องต้น ต้องยึดรัฐธรรมนูญ หรืออย่างน้อยต้องประกอบด้วยพนักงานไต่สวนที่คณะตุลาการ ๒/๒/๒/ ขอขททท รวมตัวเห็นทวททท หรืออย่างน้อยต้องประกอบด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่อีกหนึ่งคน

ในการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้นให้คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามกฎหมายประกอบด้วย ห้ามมิให้ทำหรือจัดการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลังบังคับหรือกระทำโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ เพื่อจูงใจให้ผู้นั้นให้ถ้อยคำใด ๆ ในเรื่องไต่สวนข้อเท็จจริงหรือไต่สวนเบื้องต้น

การไต่สวนสอบปากคำพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำ จะกระทำโดยใช้วิธีการบันทึกเสียงในวัสดุซึ่งถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียงหรือโดยวิธีการอื่นใด ซึ่งพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำนั้นได้ตรวจสอบถึงความถูกต้องของบันทึกการให้ปากคำนั้นแล้ว กรรมการหรือพนักงานไต่สวนอาจทำสำเนาข้อความดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรหรือสิ่งบันทึกอย่างอื่นก็ได้”

มาตรา ๖๔

“มาตรา ๖๔ ในระหว่างไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น หากปรากฏพฤติการณ์หรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องไต่สวนอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ให้กรรมการคณะอนุกรรมการไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย แล้วแต่กรณี มีอำนาจไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้นการกระทำของบุคคลนั้นต่อไปได้

(๑) กรณีที่ปรากฏพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในฐานะตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน หรือบุคคลใดกระทำเกี่ยวกับการเรียก รับ ยอมจะรับหรือให้ ขอให้ รับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หรือการใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจหรือข่มขืนใจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำใดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น

(๒) กรณีที่ปรากฏพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นความผิดเกี่ยวข้องกัน และความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกันนั้น จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวสุจิตตา มโหธร อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการเสนอแก้ไขความเป็นดังนี้ “ในระหว่างไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น หากปรากฏพฤติการณ์หรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง

ดำเนินการไต่สวนอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ให้กรรมการ คณะอนุกรรมการไต่สวน หรือพนักงานไต่สวนที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย แล้วแต่กรณี มีอำนาจไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้นการกระทำของบุคคลนั้น ต่อไปได้”

นางชีนสุมน นิเวทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า บทบัญญัติในร่างมาตรานี้เป็นหลักการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเพิ่มขึ้นใหม่เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถดำเนินการไต่สวนในกรณีที่พบว่าบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ได้ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งการดำเนินการไต่สวนความผิดฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้กรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน ดำเนินการไต่สวนแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยไม่ต้องเสนอเรื่องเพื่อขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้ดำเนินการไต่สวนในความผิดฐานอื่นด้วย เพื่อให้การดำเนินการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประธานกรรมการสอบถามว่า หลักการที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตั้งคณะกรรมการไต่สวนบัญญัติไว้ในร่างมาตราใด

นายวิษณุพล ฉิววรรณ เลขานุการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๓๘/๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบต่ออย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีมีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้”

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้กรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการไต่สวน หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้นการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาตามร่างมาตรา ๖๔ (๑) หรือ (๒) นั้น เป็นการมอบหมายให้ดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้นเฉพาะประเด็นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายเท่านั้น เช่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้พนักงานไต่สวนดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นกรณีที่มีการกล่าวหาว่า นาย ก เรียกรับสินบน ในทางปฏิบัติ พนักงานไต่สวนจะต้องดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นว่า นาย ก มีการกระทำความผิดในข้อหาเรียกรับสินบนหรือไม่เท่านั้น พนักงานไต่สวนจะดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นในข้อหาอื่นไม่ได้ ซึ่งแตกต่างจากการดำเนินการสอบสวนของพนักงานสอบสวนที่มีอำนาจดำเนินการสอบสวนการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องได้ทุกฐานความผิดนอกเหนือจากการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๔ ในระหว่างไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น ทศตวรรษปฏิวัติธรรมหรือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องหรือข้อเท็จจริงของบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งเกี่ยวข้องกับคดีที่ดำเนินการไต่สวนของพรรคการเมืองหรือพรรคการเมืองใด ดังต่อไปนี้ ให้กรรมการ-คณะอนุกรรมการไต่สวน หรือพนักงานไต่สวนที่เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย แล้วแต่กรณี มีอำนาจให้กรรมการดำเนินการไต่สวนตามมาตรา ๓๘/๔ หรือมอบหมายให้คณะผู้ไต่สวนดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นพรรคการเมืองหรือเรื่องใดแล้ว ให้กรรมการและคณะผู้ไต่สวนมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการไต่สวนบุคคลนั้นต่อไปได้ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ได้ไต่สวนได้

(๑) ทรัพย์สินที่ปรารถนาพฤติการณ์ที่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์อื่น ไม่เหมาะสมในสาระสำคัญของทรัพย์สิน ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน หรือวัตถุประสงค์ใดที่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ รัช ของมหาวิทยาลัยหรือให้ ข้อให้ รัช สภาสภให้ ทักษะสินหรือประโยชน์อื่นใด หรือทรัพย์สินที่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์อื่น ผู้ใช้ของทรัพย์สินที่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ หรือให้ สิทธิพิเศษเพื่อส่งเสริมหรือของอื่นใดให้เข้าหน้าที่ของวัตถุประสงค์อื่น ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ หรือประโยชน์ที่ปรารถนาพฤติการณ์ที่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์อื่น

(๒) ทรัพย์สินที่ปรารถนาพฤติการณ์ที่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์อื่นของผู้ที่บุคคลธรรมดาหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็น คนสมมติที่ขัดแย้งกัน และคนสมมติเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกิดข้อขัดแย้งกันนั้น สอดคล้องกับพฤติการณ์ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

นายภัทรระ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่า กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นแล้วผลการไต่สวน เบื้องต้นปรากฏว่าคดีดังกล่าวเป็นคดีที่ทำให้รัฐเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมี วิธีดำเนินการต่อไปอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในทางปฏิบัติคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณาจากข้อกล่าวหา เช่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับคำกล่าวหาว่าโครงการของรัฐบาลโครงการหนึ่งเป็นโครงการที่จะทำให้เกิด ความเสียหายอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องใช้ดุลพินิจว่าจะดำเนินการไต่สวนด้วยตนเอง หรือ มอบหมายให้กรรมการ ป.ป.ช. คนหนึ่งคนใด หรือแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน เป็นผู้ดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นต้น

นายภัทรระ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ใน อดีตการดำเนินการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในบางคดีมีความเชื่อมโยงกับคดีอื่นๆ เช่น คดีทุจริต สอบครูผู้ช่วย เป็นต้น เมื่อนำคดีที่มีการกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิดที่เป็นคดีเล็กๆ หลายคดีมาดำเนินการ ไต่สวนรวมเป็นคดีเดียวกัน จึงทำให้ทราบถึงตัวการสำคัญที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ ของรัฐในระดับสูงที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๖๔ ที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นบทบัญญัติที่ให้ คณะผู้ไต่สวนสามารถดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นได้ทุกการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ในทาง ปฏิบัติต้องขึ้นอยู่กับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าจะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินงานไต่สวน และการไต่สวนเบื้องต้นอย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ควรบัญญัติให้ครอบคลุมถึงการดำเนินการไต่สวนและ การไต่สวนเบื้องต้นกรณีที่น่าสงสัยว่าพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นซึ่ง เป็น ความผิดเกี่ยวข้องกัน และความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกันด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๔ ในระหว่วไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น ทบทวนพฤติการณ์หรือข้อเท็จจริง ที่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์อื่นของผู้ที่บุคคลที่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ที่ดำเนินการไต่สวนข้อหาหรือของอื่นใด ดังต่อไปนี้ให้ ทรัพย์สินที่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์อื่นหรือพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวนที่เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย แล้วแต่ ทรัพย์สิน มีอำนาจให้กรรมการดำเนินการไต่สวนตามมาตรา ๓๘/๔ หรือมอบหมายให้คณะผู้ไต่สวนดำเนินการ ไต่สวนเบื้องต้นทรัพย์สินที่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์อื่นแล้ว ให้กรรมการและคณะผู้ไต่สวนมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการไต่สวน

บุคคลนั้นต่อไปใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ไต่สวนได้ รวมทั้งตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นความผิดเกี่ยวข้อกัน

(๑) กรณีที่ปรากฏพฤติการณ์ที่ขัดแย้งต่อหลักฐานของบุคคลอื่น ไม่สามารถในชั้นศาลได้ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน หรือบุคคลใดที่กระทำผิดเกี่ยวกับตัวการหรือตัวการรับ ขอบของรับหรือให้ ขอบให้ รับว่ารับให้ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หรือทรัพย์สินที่ส่งประทุษร้าย ขู่เข็ญว่ารับให้ทรัพย์สินที่ส่งประทุษร้าย หรือใช้ อิทธิพลเพื่อรับหรือข่มขู่รับให้เข้าหน้าที่ของรัฐบาลหรือหน่วยงานราชการ หรือประทุษร้ายต่อ ตัวประมุขสภาทนายความหรือทนายอื่น

(๒) กรณีที่ปรากฏพฤติการณ์ที่ขัดแย้งต่อหลักฐานหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็น ความผิดที่ขัดข้องกัน และความจริงเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกันนั้น จะต้องดำเนินการตาม พรราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า กรณีที่มีการดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นแล้ว หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าสำนวนการไต่สวนเบื้องต้นนั้น มีพยานหลักฐานสมบูรณ์เพียงพอที่จะดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ใช้สำนวนการ ไต่สวนเบื้องต้นนั้นเป็นสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อส่งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อพิจารณา ดำเนินการต่อไปทำให้กระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกิดความรวดเร็วขึ้น ดังนั้น บทบัญญัติ ในร่างมาตรานี้กรณีที่ว่าสำนวนการไต่สวนเบื้องต้นมีความสมบูรณ์แล้วไม่จำเป็นต้องส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาใช้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า แม้สำนวนการไต่สวนเบื้องต้นจะสมบูรณ์เพียงพอที่จะฟ้องคดี ผู้ถูกกล่าวหาก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติสำนวนการไต่สวนเบื้องต้นทุกคดีจะต้องเสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาว่าจะให้มีการไต่สวนเพิ่มเติม หรือดำเนินการไต่สวนใหม่ หรือเห็นชอบกับสำนวนการไต่สวน เบื้องต้น ในขั้นตอนนี้หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นชอบกับสำนวนการไต่สวนเบื้องต้น จึงจะถือว่าสำนวน การไต่สวนเบื้องต้นนั้นเป็นสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

นางชื่นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๖๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฉบับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดว่ากรณีที่ว่าดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นเสร็จสิ้นแล้วจะต้องรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตราใดที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการดำเนินการไต่สวน

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๓๘/๗ บัญญัติว่า “นอกจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขเกี่ยวกับการไต่สวนและการไต่สวนเบื้องต้นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการไต่สวนและ การไต่สวนเบื้องต้นได้ แต่ต้องไม่เป็นการเพิ่มขึ้นตอนที่ไม่จำเป็นหรือเป็นอุปสรรคต่อการได้ข้อเท็จจริง ที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น โดยอย่างน้อยต้องกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ และขอบเขต

หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติหน้าที่แต่ละระดับให้ชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๖๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๔ ในระหว่างที่ไม่ได้สอบสวนหรือไม่ได้สอบสวนเบื้องต้น ทบทวนภาพพฤติการณ์หรือข้อเท็จจริง เกี่ยวกับทบทวนกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งได้พ้นจากตำแหน่งสอบสวนหรือพ้นจากตำแหน่งสอบสวนใด ดังต่อไปนี้ ให้กรรมการ-คณะอนุกรรมการ-หรือพนักงานสอบสวนที่เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย แลสืบค้น ทราบ มีอำนาจให้กรรมการดำเนินการไต่สวนตามมาตรา ๓๘/๔ หรือมอบหมายให้คณะผู้ไต่สวนดำเนินการไต่สวนเบื้องต้น ทบทวนกระทำของเรื่องใดแล้ว ให้กรรมการและคณะผู้ไต่สวนมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการไต่สวน บุคคลนั้นต่อไปใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ได้สอบสวนได้ รวมทั้งตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นความผิดเกี่ยวเนื่องกัน

(๑) กรณีที่ทบทวนภาพพฤติการณ์เกี่ยวกับทบทวนกระทำของบุคคลอื่น ไม่เหมาะสมในชั้นระดับทบทวน ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน หรือบุคคลใดที่กระทำเกี่ยวกับทบทวนกระทำ หรือ ขอบข่ายหรือให้ ขอบให้ รับทบทวนให้ ททรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หรือทบทวนใช้กำลังประทุษร้าย ขู่เข็ญทบทวนใช้กำลังประทุษร้าย หรือใช้ อิทธิพลเพื่อข่มขู่หรือข่มขืนไม่ให้เข้าหน้าที่ของรัฐบาลทบทวน ไม่ทบทวน หรือประวิงทบทวนกระทำใด ตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น

(๒) กรณีที่ทบทวนภาพพฤติการณ์เกี่ยวกับทบทวนกระทำของผู้ถูกสอบสวนหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็น ครอบครัวผิดเกี่ยวกับต้น และครอบครัวใดเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกันนั้น ระดับต้นทบทวน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๖๕

“มาตรา ๖๕ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซ้ำมูลว่าผู้ใดกระทำความผิดและความผิดนั้นมีโทษทาง อาญา และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่ามีความผิดที่น่าเชื่อว่าจะมีการโอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือชุกซ่อนทรัพย์สินที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด ได้ใช้หรือได้ทรัพย์สินมา โดยมีขอบ เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลที่มี ส่วนร่วมในการกระทำความผิดที่ยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยมิหรือไม่มี ประกันหรือหลักประกันก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจธานี ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ซึ่งแจ้งว่า คณะกรรมการการ เมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นว่า การกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่ง ยึด หรืออายัดทรัพย์สินไว้เป็นการชั่วคราวเพื่อแก้ปัญหาการโอน หรือชุกซ่อนทรัพย์สินนั้น เป็นบทบัญญัติที่ ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ข้อบทที่ ๓๑ ว่าด้วยเรื่อง การอายัด การยึด และการริบทรัพย์สิน

นางชื่นสมน นีวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า บทบัญญัติในร่างมาตรานี้ เป็นบทบัญญัติที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเพิ่มขึ้นใหม่

ประธานกรรมการสอบถามว่า อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ข้อบทที่ ๓๑ บัญญัติไว้อย่างไร

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ข้อบทที่ ๓๑ การอายัด การยึด และการริบทรัพย์สิน ข้อ ๑ บัญญัติว่า “รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็น ทั้งนี้ ภายในขอบเขตที่กว้างที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ภายในระบบกฎหมายภายในของตน เพื่อให้สามารถมีการริบทรัพย์สิน”

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงเพิ่มเติมว่า การอายัด การยึด และการริบทรัพย์สิน ตามข้อบทที่ ๓๑ (๑) ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ได้กำหนดหลักการในเรื่องการอายัด การยึด และการริบทรัพย์สิน โดยกำหนดให้รัฐภาคีจะดำเนินการอายัด การยึด และการริบทรัพย์สินได้ภายใต้เงื่อนไขสองประการ ดังนี้ (๑) ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ หรือทรัพย์สินอื่นซึ่งมีมูลค่าตรงกันกับมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเช่นว่า และ (๒) ทรัพย์สิน อุปกรณ์ หรือเครื่องมืออื่นใดที่ใช้หรือมุ่งหมายจะใช้ในการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในทางปฏิบัติหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายจะเกิดปัญหาในเรื่องการรักษาทรัพย์สินที่ได้มีการยึด หรืออายัดทรัพย์สินไว้ และสอบถามว่า ศาลยุติธรรมได้เคยมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐจ่ายค่าเสียหายหรือค่าเสื่อมสภาพจากทรัพย์สินที่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายได้ยึด หรืออายัดทรัพย์สินแล้วทรัพย์สินนั้นเกิดความเสียหายหรือสูญหายหรือไม่

นายอริคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ศาลยุติธรรมได้เคยมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐชดเชยค่าเสียหายหรือค่าเสื่อมสภาพของทรัพย์สินที่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายได้ยึด หรืออายัดทรัพย์สินแล้วทรัพย์สินนั้นเกิดความเสียหายหรือสูญหาย

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ในทางปฏิบัติพบว่าคดีหลายคดีที่มีการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำทุจริตต่อหน้าที่ หรือร้ายแรงผิดปกติ แต่ในขั้นตอนการยึดทรัพย์สินภายหลังศาลมีคำพิพากษาปรากฏว่าไม่มีทรัพย์สินที่จะสามารถยึดได้เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาได้มีการโอนย้ายทรัพย์สินหมดแล้ว

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินในร่างมาตรานี้ ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ร้องขอต่อศาล เพื่อให้ศาลสั่งให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน อย่างไรก็ตาม เจตนารมณ์ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ข้อบทที่ ๓๑ ในเรื่องการอายัด การยึด และการริบทรัพย์สินนั้น ต้องการให้มีการริบทรัพย์สินตามมูลค่า

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า “หรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด” อาจทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยึด หรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลอื่นก็ได้ ประกอบกับเมื่อคณะกรรมการ

ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดต้องถือว่าบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดมีฐานะเป็นผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ดังนั้น เสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๖๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๕ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลว่าผู้ใดกระทำความผิดและความผิดนั้นมีโทษทางอาญา และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่ามีความผิดที่น่าเชื่อว่าจะมีการโอน ยักยัก **ทรัพย์สิน** หรือชุกซ่อนทรัพย์สินที่ผู้ถูกกล่าวหา**หรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในทรมรรถที่ทรมรรถผิด** ได้ใช้หรือได้ทรัพย์สินมาโดยมิชอบ เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหา**หรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในทรมรรถที่ทรมรรถผิด**ที่จะยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยมิชอบหรือไม่ประกันหรือหลักประกันก็ได้”

อย่างไรก็ตาม การบัญญัติร่างมาตรา ๖๕ นี้จะเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลภายนอกที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินที่ไม่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดในการยื่นคำร้องต่อศาลให้ปล่อยทรัพย์สินที่ได้ยึด หรืออายัดไว้หรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากคงหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๖๕ นี้จะทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ เนื่องจากภายหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. นำคดีไปฟ้องศาลแล้ว อำนาจในการการยึด หรืออายัดทรัพย์สินไว้เป็นการชั่วคราวของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะถือว่าสิ้นสุดลงหรือไม่ แล้วจะต้องมีการร้องต่อศาลเพื่อออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ต่อไปหรือไม่ และกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่มีการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรณีนี้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจดำเนินการตรวจสอบการดำเนินการตามร่างมาตรา ๖๕ ได้หรือไม่ เนื่องจากในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฉบับใหม่ ไม่มีบทบัญญัติใดที่บัญญัติรองรับกระบวนการให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจดำเนินการตรวจสอบการดำเนินการตามร่างมาตรา ๖๕ นี้ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง มาตรา ๓๓ ได้กำหนดหลักการว่ากรณีที่ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีบุคคลใดดำเนินการด้านธุรกรรมทางการเงิน ผลิตหรือเตรียมการผลิตวัสดุอุปกรณ์ที่อาจใช้ในการจัดการเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจ ใช้เงินหรือทรัพย์สินหรืออิทธิพลคุกคามเพื่อให้คุณให้โทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง หรือดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดอันจะเป็นผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้บุคคลนั้นระงับการดำเนินการนั้นไว้เป็นการชั่วคราวภายในเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่เกินหกสิบวัน ทั้งนี้ ให้ผู้ได้รับคำสั่งระงับการดำเนินการดังกล่าว มีสิทธิร้องขอต่อศาลปกครองสูงสุดให้เพิกถอนคำสั่งนั้นได้ และถ้าศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าการดำเนินการของบุคคลนั้นมีได้เป็นไปเพื่อให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลปกครองสูงสุดสั่งเพิกถอนคำสั่งนั้น ดังนั้น กรณีบทบัญญัติในร่างมาตรา ๖๕ หากกำหนดให้ศาลเป็นผู้พิจารณาออกคำสั่งยึด หรืออายัดทรัพย์สินนั้น จะสามารถดำเนินการได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากบัญญัติให้ศาล เช่น ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นต้น เป็นผู้พิจารณาออกคำสั่งยึด หรืออายัดทรัพย์สินตามร่างมาตรา ๖๕ นี้แทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ศาลมีอำนาจดำเนินการออกคำสั่งยึด หรืออายัดทรัพย์สินโดยอาศัยอำนาจตามร่างมาตรา ๖๕ นี้ได้

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า กรณีที่กำหนดให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นผู้ออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากคดีนั้นเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จะทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติหรือไม่ เนื่องจากในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฉบับใหม่ มาตรา ๒๔ วรรคสอง ได้กำหนดหลักการว่าในกรณีที่พบว่าศาลอื่นรับฟ้องคดีในข้อหาความผิดอาญาบทอื่นจากการกระทำความผิดกรรมเดียวกับการกระทำความผิดตามที่มีการยื่นฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้องค์คณะผู้พิพากษาแจ้งไปยังศาลอื่นที่รับฟ้องดังกล่าวเพื่อให้โอนคดีดังกล่าวมายังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป หรือศาลอื่นจะขอโอนคดีดังกล่าวมายังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเองก็ได้ และให้ถือว่ากระบวนการพิจารณาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ในศาลอื่นก่อนมีคำพิพากษาไม่เสียไป เว้นแต่องค์คณะผู้พิพากษาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ประธานกรรมการกล่าวว่า อำนาจในการออกคำสั่งยึด หรืออายัดทรัพย์สินตามที่กำหนดในร่างมาตรานี้เป็นอำนาจลักษณะเดียวกับอำนาจการออกหมายค้นของศาล ไม่ว่าจะคดีนั้นจะอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลชั้นใดก็ตาม ศาลชั้นต้นก็มีอำนาจที่จะออกหมายค้นได้ ดังนั้น บทบัญญัติในร่างมาตรา ๖๕ กรณีที่เห็นควรกำหนดให้ศาลเป็นผู้ออกคำสั่งยึด หรืออายัดทรัพย์สินแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. คำสั่งนั้นก็จะเป็นเพียงคำสั่งที่ให้มีการยึด หรืออายัดทรัพย์สินเท่านั้น ไม่ใช่เป็นคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดคดี ทั้งนี้ หากกำหนดให้มีการแยกลักษณะคดีเพื่อออกคำสั่งยึด หรืออายัดทรัพย์สิน อาจเกิดความยุ่งยากในทางปฏิบัติได้ เช่น กรณีที่เป็นคดีที่มีการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในทางปฏิบัติจะต้องให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตั้งองค์คณะผู้พิพากษาเพื่อออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เป็นต้น ดังนั้น บทบัญญัติในร่างมาตรานี้ควรกำหนดให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นผู้ออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๕ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลว่าผู้ใดกระทำความผิดและความผิดนั้นมีโทษทางอาญา และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่ามีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการโอน ยักยอก **แปรสภาพ** หรือชุกซ่อนทรัพย์สินที่ถูกกล่าวหา**หรือชุดคดีที่มีส่วนร่วมในทวตทระที่ทวตทผิด** ได้ใช้หรือได้ทรัพย์สินมาโดยมิชอบ เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจร้องขอต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหา**หรือชุดคดีที่มีส่วนร่วมในทวตทระที่ทวตทผิด**ที่จะยื่นคำร้องขอ**ขอผ่อนผัน**ต่อศาลดังกล่าวเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยมิหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้”

นางชิ้นสุมน นิเวทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฉบับใหม่ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้มีการสืบพยานหลักฐานไว้ก่อนกรณีที่ย่อยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีเกรงว่าพยานหลักฐานที่อาจต้องอ้างอิงในภายหลังจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาได้สวนในภายหลัง อาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการสืบพยานหลักฐานนั้นไว้ทันทีก็ได้ ซึ่งไม่รวมถึงเรื่องการยึด หรืออายัดทรัพย์สิน

ประธานกรรมการกล่าวว่า กฎหมายฉบับอื่นสามารถบัญญัติให้อำนาจศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจดำเนินการอื่นนอกเหนือจากที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฉบับใหม่ได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๖๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๕ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซ้ำมูลว่าผู้ใดกระทำความผิดและความผิดนั้นมีโทษทางอาญา และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่ามีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการโอน ยักยอก **ทรัพย์สิน** หรือ ชุกซ่อนทรัพย์สินที่ผู้ถูกกล่าวหา**หรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในทวาระที่ทวาระผิด** ได้ใช้หรือได้ทรัพย์สินมา โดยมีขอบ เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจร้องขอต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหา**หรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในทวาระที่ทวาระผิด**ที่จะยื่นคำร้องขอ**ฟ้อง**ต่อศาลดังกล่าวเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยมีหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้”

มาตรา ๖๖

“มาตรา ๖๖ ในการไต่สวนหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่ามีมูลความผิด ให้เรียกผู้ถูกกล่าวหามาพบเพื่อแจ้งข้อกล่าวหาให้ทราบและกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง

ข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดและแจ้งข้อกล่าวหาเท่าที่จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจข้อกล่าวหาได้ดี

ในการแจ้งข้อกล่าวหาให้จัดทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาเป็นลายลักษณ์อักษร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บทบัญญัติมาตรานี้ให้นำไปใช้กับการไต่สวนเบื้องต้นด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า บทบัญญัติในวรรคสี่ ของร่างมาตรานี้ที่กำหนดให้นำไปใช้กับการไต่สวนเบื้องต้นโดยอนุโลมนั้น นำไปใช้กับกรณีใด

นางชีนุสมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า กรณีที่ทำการไต่สวนเบื้องต้นแล้วเห็นว่าคดีมีมูลก็นำกระบวนการที่บัญญัติในร่างมาตรานี้ไปใช้กับการดำเนินคดีนั้นด้วยโดยอนุโลม

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่ามีมูลความผิด เหตุใดวรรคหนึ่งจึงต้องกำหนดให้เรียกผู้ถูกกล่าวหามาพบเพื่อแจ้งข้อกล่าวหาให้ทราบ

นางชีนุสมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า กระบวนการไต่สวนเบื้องต้นได้กำหนดให้คณะผู้ไต่สวนเบื้องต้นมีอำนาจดำเนินการไต่สวน ซึ่งคณะผู้ไต่สวนเบื้องต้นอาจเชิญผู้ถูกกล่าวหาไปเพื่อชี้แจง คณะอนุกรรมการเห็นว่าควรกำหนดให้คณะผู้ไต่สวนเบื้องต้นแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบในครั้งเดียวเพื่อให้เสร็จสิ้น

กระบวนการไต่สวน เนื่องจากในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเห็นชอบกับสำนวนการไต่สวนเบื้องต้น ก็จะได้ใช้สำนวนการไต่สวนเบื้องต้นนั้นเป็นสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อส่งไปยัง อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีต่อไป

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาพบคณะผู้ไต่สวนเบื้องต้น ในทางปฏิบัติ จะสามารถแจ้งข้อกล่าวหาได้หรือไม่

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๖๗ ได้กำหนดหลักการเพื่อรองรับกระบวนการกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาประสงค์จะไม่มารับทราบข้อกล่าวหาเป็นการเฉพาะแล้ว แต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาที่จะแก้ไขข้อกล่าวหาก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณาวินิจฉัย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๖ ในการไต่สวนหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่ามีมูลความผิด ให้เรียกแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหา**มาพบเพื่อแจ้งข้อกล่าวหา**ให้ทราบและกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง

การแจ้งข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดและแจ้งข้อกล่าวหาเท่าที่จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจข้อกล่าวหาได้ดี

ในการแจ้งข้อกล่าวหาให้จัดทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาเป็นลายลักษณ์อักษร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บทบัญญัติวรรคหนึ่งให้แก้ไขใช้บังคับคดีสวนเบื้องต้นด้วยโดยอัตโนมัติ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๖๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๖ ในการไต่สวนหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่ามีมูลความผิด ให้เรียกแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหา**มาพบเพื่อแจ้งข้อกล่าวหา**ให้ทราบและกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง

การแจ้งข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดและแจ้งข้อกล่าวหาเท่าที่จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจข้อกล่าวหาได้ดี

ในการแจ้งข้อกล่าวหาให้จัดทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาเป็นลายลักษณ์อักษร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บทบัญญัติวรรคหนึ่งให้แก้ไขใช้บังคับคดีสวนเบื้องต้นด้วยโดยอัตโนมัติ

มาตรา ๖๗

“มาตรา ๖๗ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะมารับทราบข้อกล่าวหาด้วยตนเอง ผู้ถูกกล่าวหาจะมอบหมายให้ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจมารับบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาแทนก็ได้

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบข้อกล่าวหา ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ๆ ให้จัดส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาไปยังภูมิลำเนาของผู้ถูกกล่าวหา หรือตามที่อยู่ที่ปรากฏจากหลักฐานการไต่สวนและให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้ว

ในกรณีที่ไม่สามารถจัดส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาได้ตามวรรคสอง ให้สามารถดำเนินการไต่สวนต่อไปได้ แต่ไม่ตัดสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาที่จะมาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณาวินิจฉัย”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวสุจิตตา มโหธร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบข้อกล่าวหา ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ๆ ให้จัดส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาไปยังภูมิลำเนาของผู้ถูกกล่าวหา หรือตามที่อยู่ที่ปรากฏจากหลักฐานการไต่สวนและให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้ว”

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะกรรมาธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นดังนี้ (๑) การกำหนดให้จัดส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาไปยังภูมิลำเนาของผู้ถูกกล่าวหา หรือตามที่อยู่ที่ปรากฏจากหลักฐานการไต่สวนและให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้วนั้น เป็นกระบวนการที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ทั้งนี้ การกำหนดในลักษณะดังกล่าวอาจกระทบต่อหลักสิทธิมนุษยชน และมีผลในการต่อสู้คดีของผู้ถูกกล่าวหา (๒) การส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาทางไปรษณีย์แล้วปรากฏว่าไม่มีผู้รับต้องมีการแจ้งกลับมายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งใช้เวลานานพอสมควร ทำให้การพิจารณาคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกิดความล่าช้า และ (๓) การแจ้งหรือการจัดส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาไปยังภูมิลำเนาของผู้ถูกกล่าวหา หรือตามที่อยู่ที่ปรากฏจากหลักฐานการไต่สวน ควรใช้เพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาเท่านั้น

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขานุการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมาธิการสามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นว่า ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติรองรับสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในการพิสูจน์ว่าตนเองยังไม่ได้รับการแจ้งข้อกล่าวหาให้ชัดเจน

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่กำหนดให้ใช้วิธีการแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ถูกกล่าวหาทางไปรษณีย์นั้น บทบัญญัติในร่างมาตรานี้ไม่จำเป็นต้องบัญญัติไว้ก็ได้ แต่ประเด็นสำคัญคือกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเข้าพบคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วยืนยันว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้รับคำกล่าวหา ควรเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาสามารถแก้ข้อกล่าวหาได้ ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๗ ในกรณีที่ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะมารับทราบข้อกล่าวหาที่มีหลักฐานแสดงว่าตนไม่ได้รับการแจ้งข้อกล่าวหาด้วยตนเอง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาขอขอยกข้อกล่าวหาไปยื่นภูมิลำเนาหรือยื่นที่สำนักงานหรือยื่นที่สำนักงานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจงได้ภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด เว้นแต่จะได้มีการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบข้อกล่าวหา ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ๆ ให้จัดส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาไปยังภูมิลำเนาของผู้ถูกกล่าวหา หรือตามที่อยู่ที่ปรากฏจากหลักฐานการไต่สวนและให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้ว

ในกรณีที่ไม่วางมาตรการคัดกรองขั้นต้นที่ทรมานซึ่งข้อพิพาทไม่ได้ตกลงบรรเทาข้อ ให้สามารถดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลได้ แต่ไม่ตัดสินชี้ขาดผู้ถูกกล่าวหาที่ระงับข้อพิพาทก่อนที่คณะกรรมาการ ป.ป.ช./ ส.พ.ช./ ส.ช.พิจารณาวินิจฉัย”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่าการดำเนินคดีอาญาทั่วไป ในขั้นตอนการสอบสวนของ พนักงานสอบสวนจะต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องหาทราบ หากไม่มีการแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องหาทราบถือว่าเป็นกระบวนการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการที่บัญญัติในวรรคหนึ่งที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นถือว่าการแจ้งโดยวิธีการส่งทางไปรษณีย์เป็นการแจ้งโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ส่วนความว่า “เว้นแต่จะได้มีการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว” ในวรรคหนึ่งที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาไม่มีโอกาสที่จะนำพยานหลักฐานนำสืบหักล้างคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการพิจารณาคดีในศาลได้อยู่แล้ว แต่กรณีนี้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติวินิจฉัยโดยที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่เคยให้การต่อสู้คดีเลยก็ควรเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาได้มีสิทธิในการต่อสู้คดีในศาล เนื่องจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ปรับวิธีการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ใหม่ โดยกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องไต่สวนพยานทั้งที่เป็นคุณและเป็นโทษแก่ผู้ถูกกล่าวหา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่าการ ในทางปฏิบัติการดำเนินคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาพบเพื่อนำตัวไปยังอัยการสูงสุดเพื่อยื่นฟ้องคดี หากไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหามาก็ต้องดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อออกหมายจับตัวผู้ถูกกล่าวหา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในทางปฏิบัติผู้ถูกกล่าวหาจะรู้ว่าตนถูกกล่าวหาเมื่อมีการออกหมายจับ ซึ่งถือว่าไม่เป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา ดังนั้น บทบัญญัติในวรรคหนึ่งของร่างมาตรานี้ที่แก้ไขเพิ่มเติมจะเป็นบทบัญญัติที่ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหา ยังไม่ได้รับทราบข้อกล่าวหา ควรมีบทบัญญัติรองรับว่ากระบวนการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการก่อนที่ผู้ถูกกล่าวหาจะรับทราบข้อกล่าวหาเป็นกระบวนการที่ชอบด้วยกฎหมาย

ประธานกรรมการกล่าวว่า กระบวนการไต่สวนเบื้องต้นและกระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นกระบวนการที่กระทำหลังผู้ถูกกล่าวหา ดังนั้น กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหา ยังไม่ได้รับทราบข้อกล่าวหาต้องถือว่าเฉพาะกระบวนการที่ดำเนินการภายหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดแล้วเท่านั้นที่เสียไป คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องดำเนินการในขั้นตอนการชี้มูลความผิดใหม่

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความว่า “เว้นแต่จะได้มีการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว” ในวรรคหนึ่งที่แก้ไขเพิ่มเติม หมายความว่ารวมถึงกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหา ยังไม่ทราบข้อกล่าวหาด้วยหรือไม่ และหากให้สิทธิผู้ถูกกล่าวหาในการต่อสู้คดี ผู้ถูกกล่าวหาจะสามารถนำพยานหลักฐานต่อสู้คดีในชั้นการพิจารณาของศาลด้วยวิธีการใด

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้ถูกกล่าวหาสามารถต่อสู้คดีในศาลว่าตนไม่ได้กระทำความผิด และสามารถนำพยานหลักฐานนำสืบหักล้างพยานหลักฐานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กระบวนการแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ต้องหาในคดีอาญา หากไม่มีการแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องหาทราบถือว่ากระบวนการสอบสวนเป็นกระบวนการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นเหตุให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้องคดี ซึ่งหากนำมาปรับใช้กับกรณีผู้ถูกกล่าวหา ยังไม่ทราบข้อกล่าวหา ก็ควรบัญญัติ

หลักการเพื่อรองรับว่าแม้ผู้ถูกกล่าวหาจะมีพยานหลักฐานยืนยันว่าตนไม่ทราบว่าคุณคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาแล้วก็ตาม แต่การยกเหตุดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้กระบวนการไต่สวนของคุณคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ดำเนินการก่อนที่ผู้ถูกกล่าวหาจะรับทราบข้อกล่าวหาต้องเสียไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างมาตรา ๔/๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่ง โดยขอด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยขอด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว” ส่วนกระบวนการที่บัญญัติในร่างมาตรานี้เป็นการบัญญัติเพื่อให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาสามารถชี้แจงเพื่อแก้ข้อกล่าวหาได้หากคดีนั้นยังไม่มี การฟ้องคดีต่อศาล โดยให้สิทธิผู้ถูกกล่าวหานำพยานหลักฐานมาชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ แต่การ ดำเนินการดังกล่าวไม่กระทบต่อการดำเนินการของคุณคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ดังนั้น เสนอแก้ไขความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๗ ในกรณีที่ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะขอรับทราบข้อมติหลักฐานแสดงว่าตนไม่ได้รับการแจ้งข้อกล่าวหาด้วยตนเอง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาขอขอยกข้อกล่าวหาให้ ทนขอตรวจหรือขุดตลที่ไว้สำเนาในข้อมติขั้นที่ตรวจแล้วขอข้อมติตรวจแทนที่ได้ชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดง พยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจงได้ภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด แต่ต้องยื่นคำร้องขอก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาล

ในกรณีที่การเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาไม่ขอรับทราบข้อมติตรวจแล้ว ไม่ขอตรวจเหตุใด ๆ ให้ชี้แจง ขันที่ตรวจแล้วข้อมติตรวจไม่ยังภูมิสำเนาของผู้ตรวจแล้ว หรือตรวจที่อยู่ที่ปรากฏหลักฐานชี้แจง ตามวรรคหนึ่ง ไม่มีผลกระทบต่อกระบวนการไต่สวนและให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อมติตรวจที่ได้กระทำไป ก่อนแล้ว

ในกรณีที่ไม่ขอรับทราบข้อมติขั้นที่ตรวจแล้วข้อมติตรวจแล้ว ไม่ขอตรวจเหตุใด ๆ ให้ชี้แจง ขันที่ตรวจแล้วข้อมติตรวจไม่ยังภูมิสำเนาของผู้ตรวจแล้วที่ขอข้อมติตรวจแทนที่ได้ชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดง พยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจงได้ภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด แต่ต้องยื่นคำร้องขอก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาล

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๖๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๗ ในกรณีที่ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะขอรับทราบข้อมติหลักฐานแสดงว่าตนไม่ได้รับการแจ้งข้อกล่าวหาด้วยตนเอง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาขอขอยกข้อกล่าวหาให้ ทนขอตรวจหรือขุดตลที่ไว้สำเนาในข้อมติขั้นที่ตรวจแล้วขอข้อมติตรวจแทนที่ได้ชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดง พยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจงได้ภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด แต่ต้องยื่นคำร้องขอก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาล

ในกรณีที่การเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาไม่ขอรับทราบข้อมติตรวจแล้ว ไม่ขอตรวจเหตุใด ๆ ให้ชี้แจง ขันที่ตรวจแล้วข้อมติตรวจไม่ยังภูมิสำเนาของผู้ตรวจแล้ว หรือตรวจที่อยู่ที่ปรากฏหลักฐานชี้แจง

ตามวรรคหนึ่ง ไม่มีผลกระทบต่อการใช้สวนและไร่ที่ชาวผู้ถูกกดขี่ชาวเขาได้รับทราบข้อเท็จจริงที่ได้กระทำไป
ก่อนแล้ว

ในกรณีที่ชาวเขาหรือชนเผ่าที่ตกเป็นเหยื่อของการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้รับทราบข้อเท็จจริงที่ได้กระทำไป
แล้วแต่ยังไม่ตัดสินใจฟ้องร้องผู้ถูกกดขี่ชาวเขาที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนของตนที่ตนประสบมา
ป/ป/ช/ สขพิสนววินิสัย”

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ ประธานกรรมการสอบถามความคืบหน้าของการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.
ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ตาม
มาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญไม่มีข้อสังเกตในเรื่องการ
กำหนดคุณสมบัติของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แต่มีข้อสังเกตว่าการกำหนดความในร่างมาตรา ๑๑
วรรคสี่ ในลักษณะว่า ในกรณีที่เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่มรณกรรมที่ต้องสรรหาผู้สมควร
ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาแล้ว ยังไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๔) หรือมีใครครบไม่ว่า
ด้วยเหตุใด ให้กรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ซึ่งตามร่างมาตรา ๑๑ (๔) คือกรรมการ
สรรหาประเภทผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน ทำให้บทบัญญัติดังกล่าวอาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๔๖ วรรคสี่ ที่กำหนดว่า “คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหา และการพ้นจากตำแหน่งของ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทั้งนี้ บทบัญญัติเกี่ยวกับการสรรหาต้องกำหนดให้ผู้แทนองค์กร
เอกชนด้านสิทธิมนุษยชนมีส่วนร่วมในการสรรหาด้วย” จึงได้ชี้แจงต่อที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญว่า
เนื่องจากองค์ประกอบของกรรมการสรรหาตามร่างมาตรา ๑๑ (๔) กำหนดให้ผู้แทนองค์กรเอกชนด้าน
สิทธิมนุษยชน องค์กรละหนึ่งคน เลือกกันเองให้เหลือสามคน เป็นกรรมการ ซึ่งอาจเกิดกรณีที่ไม่สามารถ
เลือกผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนได้ หรืออาจเกิดกรณีเลือกผู้แทนองค์กรเอกชนด้าน
สิทธิมนุษยชนไปแล้ว แต่ต่อมาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยเหตุใดก็ตาม ดังนั้น จึงกำหนดให้กรรมการ
สรรหาเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม ประเด็นดังกล่าวที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญยัง
ไม่ได้มีมติไปในแนวทางใด

นางจรี วิจิตรวาทการ กรรมการ ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า
ของรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า องค์กรภาคประชาสังคมและคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UNHRC)
มีความกังวลในประเด็นตามร่างมาตรา ๑๑ (๔) และร่างมาตรา ๑๑ วรรคสี่ เช่นเดียวกัน เนื่องจากอาจทำให้
ผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนไม่มีส่วนร่วมในการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ ดังนั้น
อาจปรับแก้ถ้อยคำบางส่วนเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าภาคประชาสังคมจะมีส่วนร่วมในการสรรหากรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติอย่างแน่นอน

นายนรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า
ของรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ปัญหาเกิดจากความไม่ชัดเจนของถ้อยคำตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๖ วรรคสี่

ความว่า “บทบัญญัติเกี่ยวกับการสรรหาต้องกำหนดให้ผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนมีส่วนร่วมในการสรรหาด้วย” ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญมีความกังวลว่าหากไม่มีกรรมการสรรหาที่เป็นผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน หรือมีไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด ร่างมาตรา ๑๑ วรรคสี่ กำหนดให้กรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่สามารถสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต่อไปได้ จะถือว่าผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนมีส่วนร่วมในการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ปัญหาข้างต้นมีทางเลือกทั้งหมดสามแนวทาง คือ ๑) ตัดความในร่างมาตรา ๑๑ (๔) ออก ๒) แก้ไขร่างมาตรา ๑๑ (๔) ในลักษณะว่าหากยังคงมีผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนเป็นกรรมการสรรหาอย่างน้อยหนึ่งคน ถือว่าเป็นการกำหนดให้ผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนมีส่วนร่วมในการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว และ ๓) คงตามร่างมาตรา ๑๑ เดิมที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอ

นายรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้าของรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขร่างมาตรา ๑๑ (๔) ในลักษณะว่าหากยังคงมีผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนเป็นกรรมการสรรหาอย่างน้อยหนึ่งคน ถือว่าเป็นการกำหนดให้ผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนมีส่วนร่วมในการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว เนื่องจากไม่ได้ตัดกรรมการสรรหาประเภทผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนออกไปจากร่างมาตรา ๑๑ ขณะเดียวกันก็ทำให้กระบวนการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินต่อไปได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้มีผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนเป็นกรรมการสรรหาอย่างน้อยหนึ่งคน จะทำให้มีองค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาครบถ้วนสำหรับการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งประเด็นปัญหาดังกล่าวไม่ใช่เรื่องที่แก้ไขไม่ได้ หากเห็นว่าการแก้ไขจะเป็นประโยชน์ต่อการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ก็ควรดำเนินการแก้ไข

นายรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้าของรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๖ วรรคสี่ บัญญัติว่า “คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหา และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทั้งนี้ บทบัญญัติเกี่ยวกับการสรรหาต้องกำหนดให้ผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนมีส่วนร่วมในการสรรหาด้วย” กรณีที่ปรับลดสัดส่วนผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อเป็นคณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเหลือเพียงคนเดียว มีความเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า รูปแบบการร่างกฎหมายเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการนั้นมีสองทฤษฎีคือ ทฤษฎีที่หนึ่งกรณีที่เขียนไว้ในกฎหมายแล้วแม้คณะกรรมการจะมีองค์ประกอบครบจำนวนตามที่กฎหมายกำหนดในกรณีที่มิเหตุฉุกเฉินหากไม่ดำเนินการจะทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ แม้จะมีองค์ประกอบของคณะกรรมการไม่ครบจำนวนก็สามารถดำเนินการต่อไปได้ และทฤษฎีที่สองจะมองในแง่มุมมององค์ประกอบของคณะกรรมการเป็นหลัก กรณีที่กฎหมายกำหนดองค์ประกอบไว้ว่าจะต้องมีองค์ประกอบใดบ้าง เช่น กฎหมายกำหนดองค์ประกอบไว้ห้ากลุ่ม หากขาดกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ในทางทฤษฎีถือว่ายังไม่ครบองค์ประกอบของคณะกรรมการตามที่กฎหมายกำหนดจึงยังไม่ถือว่าเป็นคณะกรรมการ และไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้ เป็นต้น

นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กรณีที่คณะกรรมการสรรหาไม่ครบองค์ประกอบ แต่ในกฎหมายได้กำหนดเงื่อนไขไว้ว่าจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด จะมีวิธีดำเนินการอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการเพื่อให้มีกรรมการครบจำนวนตามกฎหมายกำหนด ก็ต้องดำเนินการเอาผิดกับผู้ที่มีหน้าที่แล้วทำให้เกิดความล่าช้า

๔.๒ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันอังคาร ที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๑๐ นาฬิกา

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นายณฤพนธ์ ฐลีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์

